

Estimats diocesans:

La paraula *pobre* té moltes accepcions, segons el diccionari, i pren molts matisos en el parlar quotidià. Engloba sentiments de compassió o de temor i s'utilitza de mil maneres fugint sempre de la realitat definida: “pobre és el necessitat que no té el necessari per viure”. Tothom intenta escapar del que sembla una maledicció i cerca solucionar la seva vida i la de la seva família amb una certa honestat, enarborant la dignitat personal que proclamen els drets humans, signats per molts països del nostre món.

Els textos evangèlics que anuncien les paraules i els fets de Jesús van molt més enllà en la consideració de pobres i pobresa, fins a distingir de manera clara i nítida totes dues realitats: els pobres, com els preferits d'Ell; i la pobresa, com una situació que convida a compartir el que tenim amb els altres, sense pretendre acumular a costa del proïsme. Reconeix, a més, en aquesta posició, les limitacions estructurals del gènere humà i la fragilitat manifesta de cada persona que de manera constant para la mà demanant ajuda.

Els llibres de l'Antic Testament són plens de referències a la situació de pobresa i exigeixen preocupar-se'n amb l'objectiu d'una atenció permanent als necessitats; assenyalen, alhora, les actituds que tot creient ha d'observar si accepta la voluntat de Déu, qui li ordena d'una manera didàctica l'amor als altres amb una clara preferència pels més pobres. Els profetes són fermament intolerants, tenen paraules molt dures amb els qui no acullen aquesta voluntat divina i llancen fortes acusacions contra les desigualtats i contra tots aquells que les promouen o les consenten. També són molt colpidores les cartes de sant Joan, en un sentit general; les de sant Pau, que es fixen en l'àmbit interior de les comunitats naixents; i les dels Sants Pares, que ensenyen a lluitar contra les causes de la pobresa.

Aquest és un tema molt ampli i ple de variables que excedeixen les línies d'aquest comentari dominical. Ha estat tractat des d'un vessant històric, des de la sociologia, des de la cultura en general i de les actuacions de les diferents administracions públiques. Des del punt de vista cristià és fonamental no deixar-lo de banda i promoure les actituds que han de desenvolupar tots els seguidors de Jesús. Sabem que és complex, però és ineludible.

Seguint la tradició de l'Església, el papa Francesc ha tingut la valentia de proposar als catòlics i a totes les persones de bona voluntat una JORNADA MUNDIAL DELS POBRES, el tercer diumenge de novembre. Ja és el setè any que té lloc, amb gran acceptació, i posa els pobres al centre de les nostres reflexions i oracions. Per a la jornada d'enguany ha triat una frase del llibre de Tobies (4,7), que l'ha convertit en lema: NO APARTIS LA MIRADA DEL POBRE. En els primers paràgrafs el Papa comenta la història familiar de l'ancià Tobit i les recomanacions que dirigeix al seu fill Tobies: “fes obres de justícia tots els dies de la teva vida...”. Pel testimoniatge de caritat de l'ancià, el rei l'havia privat de tots els seus béns deixant-lo completament pobre, però això no va parilitzar la seva activitat caritativa. La narració continua ressaltant l'actitud del pare i del fill.

A partir del relat de Tobies el Papa continua reflexionant sobre les causes de la pobresa i sobre l'obligada atenció que ara hem de tenir cap als més pobres. Parla de les guerres com a grans productores de pobres en el món i la constant recerca de la pau, de les conseqüències del desordre ètic que marca el món del treball i de la dramàtica situació del món juvenil. Se'ns demana lluitar contra la indiferència i no apartar mai de l'altre la nostra mirada.

Amb la meva benedicció i afecte.+Salvador Giménez, bisbe de Lleida.

Queridos diocesanos:

Muchas acepciones hay en la palabra pobre según el diccionario. Muchos matices rodean en el habla cotidiana esa misma palabra que engloba sentimientos de compasión o de temor; se utiliza de mil modos huyendo siempre de la realidad definida, “pobre es el necesitado que no tiene lo necesario para vivir” porque cualquiera intenta escapar de lo que parece una maldición y busca solucionar su vida y la de su familia con cierta honestidad y enarbolando la dignidad personal que proclaman los derechos humanos que han firmado muchos países de nuestro mundo.

Los textos evangélicos que anuncian las palabras y los hechos de Jesús van mucho más lejos en la consideración de pobres y pobreza, hasta ser distinguidas ambas realidades con una claridad meridiana, unos, los pobres, como los preferidos por Él y la pobreza como una situación que invita a compartir lo propio con los demás, sin pretender acumular a costa del prójimo; además reconoce en esa posición las limitaciones estructurales del género humano y la fragilidad manifiesta de cada persona que de modo constante tiende la mano solicitando ayuda. Los libros del Antiguo Testamento están llenos de referencias a esta misma situación de pobreza y exige un gran preocupación por la misma con el objetivo de una atención permanente a los necesitados; apunta las actitudes que todo creyente debe observar si acepta la voluntad de Dios quien le ordena de un modo didáctico el amor a los demás con una clara preferencia a los más pobres. Los profetas son tremendamente intolerantes, con palabras muy duras, con quienes no acogen esta voluntad divina y lanzan fuertes acusaciones contra las desigualdades y contra todos aquellos que las promueven o las consienten. También son muy impactantes las cartas de san Juan en un sentido general, las de san Pablo que se fijan en el ámbito interior de las comunidades nacientes y las de los Santos Padres que enseñan a luchar contra las causas de la pobreza.

Este tema es muy amplio con muchas variables que exceden las líneas de este comentario dominical. Ha sido tratado desde una vertiente histórica, desde la sociología, desde la cultura en general o de las actuaciones de las distintas administraciones públicas. Desde un punto de vista cristiano es fundamental su tratamiento y las actitudes que deben desarrollar todos los seguidores de Jesús. Sabemos que es complejo pero ineludible.

Recogiendo la tradición de la Iglesia el papa Francisco ha tenido la valentía de proponer a los católicos y todas las personas de buena voluntad una JORNADA MUNDIAL DE LOS POBRES a celebrar el tercer domingo de noviembre. Es ya el séptimo año que tiene lugar y goza de una general aceptación poniendo en el centro de nuestras reflexiones y oraciones a los pobres. Para la jornada de este año ha escogido una frase del libro de Tobías (4,7) que lo ha convertido en lema: NO APARTES TU ROSTRO DEL POBRE. En los primeros párrafos comenta el Papa la historia familiar del anciano Tobit y las recomendaciones que le dirige a su hijo Tobías, “realiza obras de justicia todos los días de tu vida...”. Por el testimonio de caridad del anciano, el rey lo había privado de todos sus bienes dejándolo completamente pobre. Esto no paralizó su actividad caritativa y continúa la narración resaltando la actitud del padre y del hijo.

Desde el relato de Tobías continúa el Papa reflexionando sobre las causas de la pobreza y la obligada atención que ahora debemos tener hacia los más pobres. Habla de las guerras como necesarias productoras de pobres en nuestro mundo y la constante búsqueda de la paz, de las consecuencias del desorden ético que marca el mundo del trabajo y la dramática situación del mundo juvenil. Se nos pide luchar contra la indiferencia y no apartar nunca del otro nuestro rostro.

Con mi bendición y afecto

+Salvador Giménez, obispo de Lleida.